

Sisäministeriön asetus

pelastustoimen palvelutasopäätöksestä

Sisäministeriön päätöksen mukaisesti säädetään pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021) 6 §:n 4 momentin nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään pelastustoimen palvelutasopäätösten sisällön perusteista, ja rakenteesta sekä aluehallintoviraston suorittamasta arvioinnista.

2 §

Palvelutasopäätöksen sisällön perusteet

Palvelutasopäätöksen tulee perustua ajantasaiseen riskianalyysiin.

Palvelutasopäätöksestä tulee käydä ilmi, miten siinä on huomioitu:

- 1) pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 6 §:n 3 momentissa tarkoitettu aluehallintoviraston lausunto;
- 2) pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 10 §:n 5 momentissa tarkoitettut ministeriöiden suositukset;
- 3) pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 13 §:n 2 momentissa tarkoitettu hyvinvointialueen vuosittain selvitys pelastustoimen palvelujen toteutumisesta ja talouden tilasta alueellaan;
- 4) pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 14 §:n 1 momentissa tarkoitettu aluehallintoviraston vuosittainen asiantuntija-arvio; sekä
- 5) pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 18 §:n 2 momentissa tarkoitettut aluehallintoviraston antamat puutteiden ja epäkohtien korjaamista koskevat määräykset.

Palvelutasopäätös tulee laatia siten, että se mahdollistaa pelastustoimen palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden hyvinvointialueen koko alueella.

Palvelutasopäätöksen tulee kattaa erikseen sekä onnettomuuksien ehkäisyyn että pelastustoi-
mintaan kuuluvat palvelut.

Hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien riskikohteita koskevien pelastustoimen palveluiden tasosta päätettäessä tulee ottaa huomioon pelastuslaissa (379/2011) säädettyt ihmisten, yritysten sekä muiden yhteisöjen ja oikeushenkilöiden velvollisuudet ehkäistä tulipaloja ja muita onnettomuuksia ja varautua onnettomuuksiin sekä toimintaan onnettomuuksien uhatessa ja sattuesssa.

3 §

Palvelutasopäätöksen osat

Palvelutasopäätöksessä tulee olla vähintään seuraavat osat:

- 1) keskeiset linjaukset;

- 2) päättyvän palvelutasokauden arviointi;
- 3) riskianalyysi;
- 4) palvelutasoa koskevat päätökset palveluittain; sekä
- 5) kehittämissuunnitelma.

4 §

Keskeiset linjaukset

Palvelutasopäätöksessä tulee vähintään linjata pelastustoimen palveluiden:

- 1) painopisteet ja strategiset päämäärät;
- 2) tarpeen, määrän ja laadun määrittelemine;
- 3) tuottamistavan valinta;
- 4) tuottamisen ohjaus ja valvonta;
- 5) jatkuvan riskien hallinnan menetelmät;
- 6) tuottamisen järjestelyt häiriötilanteissa; sekä
- 7) tuottamisen järjestelyt poikkeusoloissa.

5 §

Päättyvän palvelutasokauden arviointi

Päättyvän palvelutasokauden arvioinnin tulee sisältää hyvinvointialueen arvio ja johtopäätökset päätettyjen konkreettisten tavoitteiden ja strategisten tavoitteiden saavuttamisesta sekä kehittämissuunnitelman toteutumisesta.

6 §

Riskianalyysi

Palvelutasopäätöksen perustana olevan riskianalyysin tulee sisältää sellaiset toimintaympäristön arvioinnin ja pelastustoimen onnettomuuskehityksen seurannan perusteella tunnistetut keskeiset uhat ja riskit sekä niiden muutokset, joihin pelastustoimen tulee varautua.

Riskianalyysiin sisältyvien uhkien arvioinnin tulee kattaa päivittäiset onnettomuudet, häiriötilanteet ja poikkeusolot.

Riskianalyysi tulee laatia siten, että sen perusteella pelastustoimen palvelut on mahdollista mitoittaa riskien ja uhkien mukaisesti. Pelastustoiminnan toimintavalmiuden mitoittamiseksi ja päivittäisten onnettomuusuhkien arvioimiseksi hyvinvointialueen alue jaetaan yhden neliökilometrin suuruisiksi ruuduiksi. Jokaiselle riskiruudulle määritellään valtakunnallisen tietoaaineiston pohjalta yhtenäisin perustein riskiluokka.

Häiriötilanneuhkien arvioinnissa on otettava huomioon kansallisen ja alueellisen riskiarvion tulokset.

Poikkeusolojen uhkien arvioinnissa on otettava huomioon valmiuslaissa (1552/2011) määritellyt poikkeusolot. Sodan ajan uhkien arvioinnissa on käytettävä Puolustusvoimien pelastusviranomaisille pelastuslain 65 §:n 5 momentin nojalla antamia sodan ajan uhkien ja niiden vaikutusten arviointia varten tarvittavia tietoja.

7 §

Palvelutasopäätöksen rakenne palveluittain

Palvelutasopäätöksessä tulee esittää kunkin tämän asetuksen 8 §:ssä säädetyn palvelun osalta seuraavat tiedot:

- 1) palvelun kuvaus ja palvelutason nykytila;
- 2) tavoitteet ja tarpeen arviointi;
- 3) aluevaltuuston päätös palvelun palvelutasosta; sekä
- 4) palvelun palvelutason kehittämistarve.

8 §

Palvelutasopäätökseen sisältyvät palvelut ja tehtävät

Palvelutasopäätöksessä tulee vähintään päättää onnettomuuksien ehkäisy ja valvonnan palvelutasosta seuraavasti:

- 1) pelastustoimelle kuuluva ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä;
- 2) palontutkinta;
- 3) yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemisessä;
- 4) onnettomuuskehityksen seuranta;
- 5) hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvien tehtävien asianmukaisen järjestämisen varmistaminen;
- 6) valvontatehtävät;
- 7) valmiuden tarkastaminen.

Palvelutasopäätöksessä tulee vähintään päättää pelastustoiminnan palvelutasosta seuraavasti:

- 1) väestön varoittaminen vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittava hälytysjärjestelmä;
- 2) pelastustoiminta;
- 3) pelastustoiminnan johtaminen;
- 4) hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien pelastustoimintaan kuuluvien palveluiden asianmukaisen järjestämisen varmistaminen;
- 5) pelastusviranomaisen virka-apu muille viranomaisille; sekä
- 6) osallistuminen pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämän valmiuden ylläpitoon.

Palvelutasopäätöksessä tulee vähintään päättää pelastustoiminnan suunnitelmien palvelutasosta seuraavasti:

- 1) sammutusvesisuunnitelma;
- 2) hälytysohje;
- 3) pelastuslaitosten keskinäisen avunannon suunnitelma;
- 4) yhteistyösuunnitelmat;
- 5) hyvinvointialueen onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat; sekä
- 6) erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoiset pelastussuunnitelmat.

Palvelutasopäätöksessä tulee vähintään päättää pelastustoimen vapaaehtoistoimintaan liittyvästä palvelutasosta seuraavasti:

- 1) vapaaehtoisten käyttö pelastustoimen palveluiden tuottamisessa;
- 2) pelastustoimen vapaaehtoistoiminnan edistäminen;
- 3) sopimuspalokuntaan ja muuhun vastaavaan yhteisöön kuuluvan terveystarkastukset;
- 4) sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutus.

Palvelutasopäätöksessä tulee vähintään päättää väestönsuojeluun varautumisen palvelutasosta seuraavasti:

- 1) väestönsuojeluun varautumisen edellyttämä suunnittelu;
- 2) pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien edellyttämän toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittaminen;
- 3) hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaatio;

- 4) väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön varaaminen;
- 5) väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutustarve;
- 6) poikkeusolojen johtamisedellytysten varmistaminen; sekä
- 7) kuntien kanssa tehtävä yhteistyö.

9 §

Kehittämissuunnitelma

Palvelutasopäätökseen tulee sisältyä suunnitelma palvelutason kehittämisestä.

Kehittämissuunnitelmassa tulee kuvata sellaiset palvelutasoa koskevat muutostarpeet ja päätökset, joista aiheutuu pelastustoimen järjestämisessä merkittävää voimavarojen uudelleen jakamista, suuria investointeja tai lisäyksiä käyttötalousarvioon. Kehittämissuunnitelman tulee sisältää palveluiden ja niiden laadun kehittämisen tavoitteet ja aikataulu.

Tarvittaessa kehittämissuunnitelma voidaan laatia myös palvelutasopäätöskautta pidemmällä aikavälillä.

10 §

Aluehallintoviraston arviointi

Aluehallintoviraston tehtävänä on pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 6 §:n 3 momentin mukaisessa lausunnossaan arvioida, onko palvelutasopäätös laadittu niin, että siinä on otettu huomioon kansallisesti merkittävät uhkat ja riskit, selvitetty alueella esiintyvät uhat, arvioitu niistä aiheutuvat riskit, määritelty toiminnan tavoitteet ja käytettävät voimavarat sekä palvelut ja niiden taso ja vastaako päätöksen mukainen palvelutaso kansallisia, alueellisia ja paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia.

Aluehallintovirasto tehtävänä on lisäksi arvioida, onko palvelutasopäätös laadittu tämän asetuksen edellyttämällä tavalla.

Aluehallintoviraston arviointi tulee tehdä valtakunnallisesti yhdenmukaisin perustein. Arvioinnin tulee sisällöllisesti olla johdonmukainen aluehallintoviraston muiden arviointien kanssa.

11 §

Palvelutasopäätöksen kaava

Palvelutasopäätös tulee laatia tämän asetuksen liitteenä olevan kaavan mukaisesti.

12 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Palvelutasopäätökset tulee laatia tai muuttaa tämän asetuksen mukaisiksi viimeistään 1 päivänä joulukuuta 2023.

Helsingissä x.x.20xx

...ministeri Etunimi Sukunimi

Nimike Etunimi Sukunimi